

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) [www. economy.nauka.com.ua](http://www.economy.nauka.com.ua) | № 7, 2020 | 30.07.2020 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.7.70](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.70)

УДК 336.2:338.2(477)

Л. Б. Гнатишин,
д. е. н., доцент, в.о. професора кафедри обліку та оподаткування,
Львівський національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0003-4425-0514

О. С. Прокопишин,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування,
Львівський національний аграрний університет, м. Дубляни
ORCID 0000-0002-7027-3499

О. І. Малецька,
к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування,
Львівський національний аграрний університет
ORCID ID: 000-0002-0004-7605

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ

L. Hnatyshyn
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Department of Accounting and Taxation,
Lviv National Agrarian University

O. Prokopyshyn
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation,
Lviv National Agrarian University, Dublyany

O. Maletska
PhD in Economics,
Associate Professor of the Department of Accounting and Taxation,
Lviv National Agrarian University

MODERNIZATION OF THE ENTERPRISE TAXATION SYSTEM TAKING INTO ACCOUNT THE EUROPEAN EXPERIENCE

Мета статті полягає в аналізі й узагальненні передового європейського досвіду трансформації системи оподаткування суб'єктів господарювання задля можливості розроблення рекомендацій щодо вдосконалення податкової системи в сучасних економічних умовах України.

Для досягнення поставленої мети дослідження використано методи аналізу і синтезу, узагальнення, структурно-логічний.

У статті узагальнено досвід європейських країн стосовно формування й функціонування державних органів, на які покладено виконання функцій податкового регулювання. На основі аналізу діючих систем оподаткування підприємств у країнах ЄС виявлено їх специфічні

особливості. Визначено стратегічні напрями модернізації системи оподаткування, які відповідають сучасним умовам господарювання підприємств в Україні.

У результаті дослідження зроблено висновок про доцільність застосування європейського досвіду в поєднанні з українськими особливостями функціонування системи оподаткування підприємств.

The purpose of the article is to analyze and summarize the best European experience in the transformation of the taxation system of economic entities in order to develop recommendations for improving the tax system in the current economic conditions of Ukraine.

To achieve the goal of the study used methods of analysis and synthesis, generalization, structural and logical.

The article summarizes the experience of European countries regarding the formation and functioning of state bodies entrusted with the functions of tax regulation. Based on the analysis of the current taxation systems of enterprises in the EU countries, their specific features are revealed. The strategic directions of modernization of the taxation system of enterprises in Ukraine are determined, which include the following: harmonization of domestic and European practice of counteracting the minimization of tax and customs payments; bringing procurement procedures in line with WTO and EU standards; implementation of conceptual provisions for reforming the tax system of Ukraine based on a compromise between the Ministry of Finance of Ukraine, the Committee on Finance, Tax and Customs Policy of the Verkhovna Rada of Ukraine, the State Fiscal Service of Ukraine, which should include the following provisions: reducing the burden on the payroll; reduction of the total tax burden on the wage fund to an economically reasonable level of not less than 35-40%; simplification of the income tax administration procedure; substantiation of conceptual bases of distinction of proper and improper fulfillment of tax obligation; improving counteraction to tax minimization in the context of Ukraine's European integration vector of development; improvement of the state customs business in the context of increase of efficiency of counteraction to minimization of payment of tax and customs payments; transfer of all public procurements into electronic form for achieving savings by reducing transaction costs; reduction of administrative expenditures by taxpayers and fiscal authorities, further reform and optimization of the structure of the State Fiscal Service of Ukraine; development of mechanisms for institutional support for the development of the taxation system, and first of all, further improvement of regulatory and legal regulation; improvement of information and analytical support for the development of the taxation system with the use of digital technologies; automation and simplification of tax administration through further development of electronic services, in particular expansion of functionality of the Electronic Payer's Office service, improvement of the electronic value added tax (VAT) administration system in terms of extending the terms of registration of tax invoices, publication in open access of the electronic register of applicants and recipients of budget VAT refunds; reducing the number of primary documents for the recognition of expenses for the purpose of taxation of corporate profits to one – an invoice (invoice) signed by the two parties to the supply contract.

As a result of research the conclusion on expediency of application of the European experience in combination with the Ukrainian features of functioning of system of the taxation of the enterprises is made.

Ключові слова: суб'єкти господарювання, система оподаткування, види податків, модернізація, трансформація, механізми, європейський досвід.

Key words: business entities, taxation system, types of taxes, modernization, transformation, mechanisms, European experience.

Постановка проблеми. Дієвим регулятором соціально-економічного розвитку національних економік європейських країн і ключовим інструментом формування дохідної частини бюджетів різних рівнів є система оподаткування. При цьому важливе значення у формуванні й розвитку ефективної системи оподаткування має вивчення й узагальнення європейського досвіду з метою визначення найсприятливіших для України механізмів податкового регулювання. Податкова система кожної європейської країни включає сукупність податків, зборів та інших обов'язкових платежів, що стягуються з платників податків – фізичних і юридичних осіб, відповідно до норм, правил і регламентів, закріплених у національному податковому законодавстві.

Однак система оподаткування в Україні, яку спрямовано на виконання тільки однієї функції – фіскальної, є недостатньо ефективною і має ряд недоліків, а отже, потребує реформування в контексті забезпечення європейської інтеграції. Як зазначають фахівці [1], на сьогоднішній день податкові органи мають у своєму розпорядженні лише обмежену інформацію про діяльність платника податків, яка не дає цілісного розуміння діяльності групи. Тому оцінити загальний розмір прибутку та його розподіл у межах групи компаній неможливо. Для забезпечення повноти фінансового контролю варто впроваджувати комплекс заходів, до яких можна віднести зміцнення національного податкового законодавства; забезпечення прозорості корпоративної звітності на основі відкритого доступу до фінансових звітів компаній.

З огляду на це, виникла необхідність подальшого розвитку теоретико-методологічних положень і розроблення науково-методичних підходів і практичних рекомендацій з удосконалення вітчизняної системи оподаткування підприємств із застосуванням європейської практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Євроінтеграційний вектор розвитку визначає необхідність ретельного вивчення та запозичення передового досвіду до вітчизняної практики податкового регулювання. Узагальнені напрями реформування податкової системи закріплено положеннями основних програмних документів – Угодою про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020», Податковим кодексом України (із змінами), Законом України від 16.01.2020 р. № 466 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» тощо – не викликають заперечень. Водночас сучасні умови господарювання вимагають подальшого напрацювання напрямів розвитку та більш деталізованого аналізу їх перспектив. У зв'язку з цим залишається актуальною необхідність ретельного вивчення з критичним підходом, аналізу доцільності застосування та оцінювання термінів запровадження європейського досвіду з урахуванням поточних реалій з метою модернізації механізмів податкового регулювання України.

Аналіз наукових джерел показує, що проблемам і перспективам розвитку системи оподаткування підприємств у різних країнах світу присвячено значну кількість праць зарубіжних дослідників, серед яких: S. Caselli, G. Negri [2]; Supardianto, R. Ferdiana, S. Sulistyio [3]; H. Dźwigoł [4-5]; M. Marques, C. Pinho, T. M. Montenegro [6]; J. Becker, B. T. Heim, S. P. Ramnath, J. M. Ross [7]; Becker J., Johannesen N., Riedel N. [8].

Вітчизняними вченими розглянуто проблеми використання іноземних організаційно-правових форм суб'єктів господарювання задля розширення податкової бази та виведення прибутків з-під оподаткування і надано пропозиції щодо протидії неналежного застосування цих форм у контексті міжнародного досвіду [1, 9, 10]; проаналізовано складові системи прямого оподаткування України та основні показники ключових прямих податків з метою їх зіставлення із аналогічними у зарубіжних державах; на основі зіставлених даних викладено пропозиції щодо подальших напрямів удосконалення національної практики у сфері прямого оподаткування [11]; здійснено класифікацію податків на прямі та непрямі в Україні за методологією Європейської системи рахунків (ЄСР-2010), проведено аналіз співвідношення прямих та непрямих податків у податкових системах країн ЄС та України [12].

Встановлено, що проблема модернізації системи оподаткування є актуальною й своєчасною саме для аграрних підприємств, враховуючи їх специфіку функціонування. Так, дослідниками висвітлено досвід державної підтримки сільськогосподарських організацій розвинених країн і визначено, що податкове регулювання та система пільгового оподаткування є ключовим методом державного регулювання сільського господарства [13]; виконано аналіз існуючих систем оподаткування діяльності сільськогосподарських підприємств та розроблено пропозиції з адаптації їх до нових умов діяльності спричинених майбутніми змінами у законодавстві [14]; запропоновано спеціальні режими оподаткування аграрних підприємств у складі агрохолдингів, які мають враховувати розміри підприємства та види виробництв сільськогосподарської продукції [15]; удосконалено податковий механізм, який має передбачати розподіл сільськогосподарських товаровиробників за трьома категоріями і для кожної із груп встановлення окремого податкового режиму; збереження спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності (4-та група платників єдиного податку) для сільськогосподарських товаровиробників, які входять до складу агрохолдингу, але лише на овочівництво, садівництво, виноградарство, тваринництво; запровадження механізмів, які б забезпечували сплату податків підприємствами, що ведуть агробізнес не за місцем реєстрації їх головної компанії, а за місцем діяльності її аграрних підрозділів, тобто у сільській місцевості [16].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте недостатньо дослідженими залишаються питання модернізації системи оподаткування вітчизняних підприємств, у тому числі в аграрному секторі. Фрагментарність розгляду й впровадження механізмів імплементації європейської практики і недосконалість податкової системи в Україні – зумовлює необхідність проведення досліджень у даному напрямі.

Постановка завдання. Мета статті полягає в аналізі й узагальненні передового європейського досвіду трансформації системи оподаткування суб'єктів господарювання задля можливості розроблення рекомендацій щодо вдосконалення податкової системи в сучасних економічних умовах України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Податкова політика країн ЄС будується відповідно до міжнародних норм і правил, що регламентують взаємовідносини підприємств, фірм різних форм власності з державою. Вона спрямована на стимулювання ефективного й сталого зростання національних економік. Кожна європейська країна має специфічні особливості системи оподаткування, функціонування й розвиток якої регулюється відповідними міністерствами й податковими відомствами (*табл. 1*).

Таблиця 1.

Міністерства та відомства, які здійснюють податкове регулювання у різних європейських країнах

Країна	Орган податкового регулювання
Болгарія	Національна агенція з питань податків
Велика Британія	Королівська податкова та митна служба
Греція	Міністерство фінансів
Ізраїль	Державне податкове управління у складі Міністерства фінансів
Ірландія	Податкова та митна служба
Нідерланди	Податкова та митна адміністрація
Німеччина	Федеральне Міністерство фінансів
Польща	Міністерство фінансів
Угорщина	Державна адміністрація податкового та фінансового контролю
Україна	Державна фіскальна служба України
Франція	Генеральна дирекція державних фінансів
Чорногорія	Податкова адміністрація
Чехія	Податкова адміністрація
Швеція	Податкова агенція

Складено за інформаційно-аналітичними матеріалами Державної фіскальної служби України.

Як видно з *табл. 1*, у деяких країнах не створено спеціалізованого податкового органу, а функції управління системою оподаткування покладено на Міністерство фінансів (Греція, Німеччина, Польща). У ряді країн функціонує адміністрація, що поєднує функції з податкового й митного регулювання (Великобританія, Ірландія, Нідерланди). В Угорщині діє орган, у якому інтегровано функції податкового й фінансового контролю. Контроль за нарахуванням і сплатою податків здійснюється в Ізраїлі Міністерством фінансів, у складі якого є управління державними доходами. У свою чергу, до його складу входять два великих підрозділи, які й здійснюють стягнення податків: управління прибутковими податками та нерухомого майна (прямі податки) і управління мита та податку на додану вартість, тобто управління непрямих податків. При Міністерстві фінансів також діє великий розрахунковий центр з обробки даних щодо податків. Управління державними доходами встановлює та визначає систему роботи, розробляє інструкції та вказівки щодо розрахунків для будь-яких підприємств, які знаходяться на території держави.

Податкова система Болгарії є дворівневою й формується з республіканських і місцевих податків. Республіканські податки поділяються на прямі (корпоративний податок і податок на доходи фізичних осіб) і непрямі (акцизи і податок на додану вартість). У Німеччині встановлено різні рівні корпоративного податку для нерозподіленого прибутку і прибутку, що розподіляється у вигляді дивідендів. На перший погляд, має місце подвійне оподаткування прибутку: спочатку на рівні фірми, а потім – на рівні акціонерів. З метою усунення подвійного оподаткування застосовують систему заліків. Система заліків діє за досить складною процедурою. До 2004 р. сума нерозподіленого прибутку оподатковувалася за ставкою 40%, після розподілу прибутку – 30%. Залишок розподіленого прибутку, тобто дивіденди акціонерів готівкою, повторно обкладаються податком на доходи від капіталу (ставка 25%). Нараховані суми за даними двома актами оподаткування порівнюють із податком, розрахованим за шкалою прибуткового податку. Якщо податок, розрахований за схемою прибуткового податку, перевищує суму податку на розподілений прибуток, то акціонер доплачує відповідну різницю, в противному разі він одержує компенсацію. Для акціонера податок на розподілений у його користь прибуток по формі є авансовим платежем прибуткового податку.

Податкова система Швеції включає безліч прямих і непрямих податків і зборів. Найбільш важливий вид національного податку в Швеції – прибутковий податок. Він розподіляється на три категорії: податок на трудові доходи фізичних осіб, майновий та корпоративний (*табл. 2*).

У 2020 р. спостерігається тенденція реформування європейської системи оподаткування в ряді країн [17]. Наприклад, у Франції в законі «Про бюджет на 2020 рік» закладено зміни прогресивної шкали прибуткового податку, зокрема мінімальна ставка податку знизиться з 14 до 11 %. При цьому 12 млн домогосподарств (найбільша група платників податків) отримають від реформи по 350 євро.

Таблиця 2.
Особливості системи оподаткування підприємств у європейських країнах

Податки	Зміст й особливості	Країна
Податок на прибуток	З 2007 р. ставку знижено до 10%. Цим податком обкладається прибуток фірм, який не підпадає під єдиний податок. Він вноситься до республіканського та місцевого бюджетів. Ставка податку до республіканського бюджету залежить від розміру річного прибутку: прибуток до 50000 лв. – ставка 15% (до 31 грудня 2000 р. – 20%); прибуток понад 50000 лв. – ставка 20% (до 31 грудня 2000 р. – 25%)	Болгарія
Прибутковий податок з юридичних осіб	Ставка податку становить 36%. Об'єкт оподаткування – чистий дохід у формі нерозподіленого прибутку. Суб'єкти оподаткування: промислові підприємства, комерційні організації, фінансово-кредитні установи, в тому числі їх філіали за кордоном	Італія
Податок на прибуток корпорацій (корпоративний податок)	Податок на фактично отриманий прибуток корпорацій (компаній) усіх форм власності. У доходах бюджету питома вага цього податку протягом багатьох років знаходиться на рівні 2–6%. З 1 січня 2004 р. максимальну ставку корпоративного податку знижено до 28,5%, а оподаткування прибутку, розподіленого в порядку дивідендів, залишається на рівні 30%	Німеччина
Податки для підприємств	Податок з обороту стягується з додаткової вартості – ставка 20%. Податок на прибуток – ставка 16% з 2008 р. Місцевий індустріальний податок – основна ставка 2%	Угорщина
Корпоративний податок	Стягується з підприємств за ставками у межах 20-30%	Швеція

Складено за інформаційно-аналітичними матеріалами Державної фіскальної служби України.

Крім цього, у Німеччині запроваджено з 1 січня 2020 р. Директиву ЄС щодо механізмів вирішення податкових спорів (Directive on tax dispute resolution mechanisms). Нові правила мають на меті забезпечити швидше й ефективніше вирішення податкових спорів між країнами-членами ЄС та більшу впевненість бізнесу, який стикається з подвійним оподаткуванням. Німеччина запровадила закон ЄС, який вимагає від посередників повідомляти про певні механізми транскордонного планування податків до податкових органів. Шоста Директива ЄС про адміністративне співробітництво (DAC 6) вимагає від посередників (зокрема, податкових консультантів, бухгалтерів, банків та адвокатів) повідомляти про відповідні домовленості перед їх реалізацією.

Висновки. Одержані результати проведеного дослідження дозволяють зробити такі висновки. Вітчизняна система податкового регулювання потребує реформування з метою відповідності основним параметрам європейських країн. Ключові проблеми України перебувають не у площині регулювання (визначення ставок, об'єктів, структури і механізмів оподаткування), а у площині адміністрування. Зменшення обсягів тіньової економіки та корупції мають здійснюватися злагоджено, поступово й паралельно. Реалізація комплексу заходів з трансформації діючої податкової системи має обов'язково супроводжуватися оптимізацією видаткової частини бюджету з підвищенням ефективності використання коштів сектору державного управління при дотриманні гранично допустимих меж збалансованості бюджету.

На даний час в Україні актуалізується необхідність змін у частині контролю публічних фінансів з використанням сучасних інформаційних технологій. Імплементация європейського досвіду до вітчизняної практики покликана сприяти більш прозору та справедливому перерозподілу ВВП через бюджетно-податкову систему. Реформування є необхідною умовою для модернізації національної економіки через структурну перебудову для підвищення добробуту громадян.

До стратегічних напрямів модернізації системи оподаткування підприємств в Україні можна віднести такі:

- гармонізація вітчизняної й європейської практики протидії мінімізації сплати податкових та митних платежів;

- приведення процедур закупівель до відповідності стандартам СОТ і ЄС;

- реалізація концептуальних положень реформування податкової системи України на основі компромісу між Міністерством фінансів України, Комітетом з питань фінансів, податкової та митної політики Верховної Ради України, Державною фіскальною службою України, яка має включати такі положення: зниження навантаження на фонд оплати праці; зниження сукупної ставки податкового навантаження на фонд оплати праці до економічного обґрунтованого рівня не нижче 35-40%; спрощення процедури адміністрування податку на прибуток;

- обґрунтування концептуальних засад розмежування належного та неналежного виконання податкового обов'язку;

- удосконалення протидії мінімізації сплати податків у контексті євроінтеграційного вектору розвитку України;

удосконалення державної митної справи в контексті підвищення ефективності протидії мінімізації сплати податкових та митних платежів;
переведення всіх державних закупівель в електронну форму для досягнення економії за рахунок зменшення трансакційних витрат;
зменшення витрат на адміністрування з боку платників податків та фіскальних органів, подальше реформування й оптимізація структури Державної фіскальної служби України;
розроблення механізмів інституційного забезпечення розвитку системи оподаткування, і у першу чергу, подальшого поліпшення нормативно-правового регулювання;
удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку системи оподаткування із застосуванням цифрових технологій;
автоматизація і спрощення адміністрування податків через подальший розвиток електронних сервісів, зокрема розширення функціональних можливостей сервісу «Електронний кабінет платника», вдосконалення системи електронного адміністрування ПДВ в частині подовження термінів реєстрації податкових накладних, публікація у відкритому доступі електронного реєстру черги заявників та отримувачів бюджетного відшкодування ПДВ [18];

зменшення кількості первинних документів для визнання витрат у цілях оподаткування прибутку підприємств до одного – інвойсу (рахунку-фактури), підписаного двома сторонами договору поставки.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямі полягають в розробленні механізмів інституційного й інформаційно-аналітичного забезпечення розвитку системи оподаткування аграрних підприємств з урахуванням їх специфіки функціонування.

Бібліографічний список.

1. Сиволап І. М. Проблема використання іноземних організаційно-правових форм суб'єктів господарювання з метою розмивання податкової бази та виведення прибутків з-під оподаткування. *Протидія мінімізації сплати податків: світовий досвід та практика України*: зб. матеріалів II наук.-практ. кругл. столу (м. Ірпінь, 16–17 травня 2019 р.). Ірпінь: НДІ фіскальної політики, 2019. С. 137-139.
2. Caselli S., Negri G. *Private Equity and Venture Capital in Europe. Markets, Techniques, and Deals*. 2nd ed. Ch. 10. Taxation Framework for Private Equity and Fiscal Impact for Equity Investors. London: Academic Press, 2018. P. 125-150. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-812254-9.00010-3>.
3. Supardianto, Ferdiana R., Sulisty S. The Role of Information Technology Usage on Startup Financial Management and Taxation. *Procedia Computer Science*. 2019. Vol. 161. P. 1308-1315. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2019.11.246>.
4. Dźwigoł H. Business management – compendium. Oxford: Alpha Science International Ltd., 2017. 84 p.
5. Dźwigoł H., Shcherbak S., Semikina M., Vinichenko O., Vasiuta V. Formation of Strategic Change Management System at an Enterprise. *Academy of Strategic Management Journal*. 2019. Vol. 18(S11). P. 1-8.
6. Marques M., Pinho C., Montenegro T. M. The effect of international income shifting on the link between real investment and corporate taxation. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*. 2019. Vol. 36. Article 100268. <https://doi.org/10.1016/j.intaccudtax.2019.100268>.
7. Becker J., Heim B. T., Ramnath S. P., Ross J. M. The impact of state taxes on pass-through businesses: Evidence from the 2012 Kansas income tax reform. *Journal of Public Economics*. 2019. Vol. 174. P. 53-75. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2019.03.008>.
8. Becker J., Johannesen N., Riedel N. Taxation and the allocation of risk inside the multinational firm. *Journal of Public Economics*. 2020. Vol. 183. Article 104138. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2020.104138>.
9. Запобігання неналежному використанню платниками податків України організаційно-правових форм нерезидентів при здійсненні контрольованих операцій / за заг. ред. С. С. Брехова. Київ: Алерта, 2019. 120 с.
10. Стародуб Д. М., Шавло І. А. Протидія неналежному використанню податково-прозорих організаційно-правових форм суб'єктів господарювання у контексті міжнародного досвіду. *Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика)*. 2018. Вип. 3–4. С. 117-125.
11. Кміть В. М., Яскевич О. І. Зарубіжний досвід функціонування системи прямого оподаткування та доцільність його застосування у національній практиці. *Український журнал прикладної економіки*. 2017. Т. 2. № 3. С. 96-106.
12. Дроздовська О. С., Озерчук О. В. Співвідношення прямих і непрямих податків у податковій системі України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 10. С. 44-50.
13. Шпортюк Н. Л. Зарубіжний досвід державної підтримки агропромислового комплексу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 7. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.7.130>.
14. Сидоренко Р. В. Оподаткування діяльності сільськогосподарських підприємств: сучасний стан та перспективи. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 12-2. С. 173-176.
15. Карпишин Ю. А., Сус Л. В. Податкові механізми регулювання діяльності агрохолдингів в Україні. *Бізнес Інформ*. 2019. № 2. С. 209-217.
16. Дема Д. І., Пивовар А. М., Карпишин Ю. А. Формування репродуктивного механізму державного регулювання діяльності агрохолдингів. *Ефективна економіка*. 2019. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6999> (дата звернення: 21.06.2020).

17. Стадник М. Міжнародні податкові новації – 2020. URL: https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ002076 (дата звернення: 21.06.2020).
18. Прокопишин О. С. Податок на додану вартість: особливості оподаткування та обліку в експортно-імпорتنих операціях. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2014. № 4(1). С. 72-75.

References.

1. Syvolap, I. M. (2019), "The problem of using foreign organizational and legal forms of business entities in order to erode the tax base and the withdrawal of profits from taxation", *Protydiia minimizatsii splaty podatkiv: svitovyy dosvid ta praktyka Ukrainy* [Counteracting the minimization of tax payments: world experience and practice of Ukraine]: Zbirka materialiv II nauk.-prakt. kruhl. stolu zb., Research Institute of Fiscal Policy, Irpin, Ukraine, pp. 137-139.
2. Caselli, S., Negri, G. (2018), *Private Equity and Venture Capital in Europe. Markets, Techniques, and Deals*, 2nd ed., Ch. 10. Taxation Framework for Private Equity and Fiscal Impact for Equity Investors, Academic Press, London, pp. 125-150. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-812254-9.00010-3>.
3. Supardianto, Ferdiana, R., Sulisty, S. (2019), "The Role of Information Technology Usage on Startup Financial Management and Taxation", *Procedia Computer Science*, vol. 161, pp. 1308-1315. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2019.11.246>.
4. Dźwigoł, H. (2017), *Business management – compendium*, Alpha Science International Ltd., Oxford.
5. Dźwigoł, H., Shcherbak, S., Semikina, M., Vinichenko, O., Vasiuta, V. (2019), "Formation of Strategic Change Management System at an Enterprise", *Academy of Strategic Management Journal*, vol. 18(SI1), pp. 1-8.
6. Marques, M., Pinho, C., Montenegro, T. M. (2019), "The effect of international income shifting on the link between real investment and corporate taxation", *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, vol. 36, Article 100268. <https://doi.org/10.1016/j.intaccudtax.2019.100268>.
7. Becker, J., Heim, B. T., Ramnath, S. P., Ross, J. M. (2019), "The impact of state taxes on pass-through businesses: Evidence from the 2012 Kansas income tax reform", *Journal of Public Economics*, vol. 174, pp. 53-75. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2019.03.008>.
8. Becker, J., Johannesen, N., Riedel, N. (2020), "Taxation and the allocation of risk inside the multinational firm", *Journal of Public Economics*, vol. 183, Article 104138. <https://doi.org/10.1016/j.jpubeco.2020.104138>.
9. Brekhova, S. S. (Ed.) (2019), *Zapobihannia nenalezhnomu vykorystanniu platnykamy podatkiv Ukrainy orhanizatsijno-pravovykh form nerezydentiv pry zdijsnenni kontrol'ovanykh operatsij* [Prevention of improper use by taxpayers of Ukraine of organizational and legal forms of non-residents in the implementation of controlled transactions], Alerta, Kyiv, Ukraine.
10. Starodub, D. M., Shavlo, I. A. (2018), "Counteraction to improper use of tax-transparent organizational and legal forms of business entities in the context of international experience", *Mizhnarodnyy iurydychnyj visnyk: aktual'ni problemy suchasnosti (teoriia ta praktyka)* [International Legal Bulletin: current issues (theory and practice)], vol. 3-4, pp. 117-125.
11. Kmit, V. M., Yaskyevych, O. I. (2017), "External experience of the direct taxation system functioning and expediency of its application in national practice", *Ukrainian Journal of Applied Economics*, vol. 2, no. 3, pp. 96-106.
12. Drozdovska, O., Ozerchuk, O. (2017), "Proportion of direct and indirect taxes in the tax system of Ukraine", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, no. 10, pp. 44-50.
13. Shportyuk, N. (2019), "External experience of public support of agroindustrial complex", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, no. 7, pp. 130-133. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.7.130>.
14. Sydorenko, R. V. (2016), "Taxation of agricultural enterprises: current state and prospects", *Black Sea Economic Studies*, vol. 12(2), pp. 173-176.
15. Karpushyn, Yu. A., Sus, L. V. (2019), "Data mechanisms for regulating the activities of agricultural holdings in Ukraine", *Business Inform*, no. 2, pp. 209-217.
16. Dema D. I., Pyvovar, A. M., Karpushyn, Yu. A. (2019), "Formation of the reproductive mechanism of state regulation of agricultural holdings", *Efektivna ekonomika*, no. 4, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6999> (Accessed: 21 June 2020).
17. Stadnyk, M. (2020), "International tax innovations – 2020", available at: https://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ002076 (Accessed: 21 June 2020).
18. Prokopyshyn, O. S. (2014), "Value added tax: features of taxation and accounting in export-import transactions", *Bulletin of Khmelnytsky National University. Economic sciences*, no. 4(1), pp. 72-75.

Стаття надійшла до редакції 20.07.2020 р.